

DEVİRİMİN SESİ

Bilecik Halkevi Dergisi Bibliyografyası

M. Bülent VARLIK

1. DERGİNİN AMACI

Çeşitli kentlerde 1932 yılından itibaren kurulmaya başlanan halkevleri tarafından çıkarılan dergilerden biri de Bilecik Halkevi'nin yayınladığı *Devrimin Sesi*'dir.¹ Derginin çıkarılma amacını ve içeriği ile ilgili beklentileri Ali Murtaza "haması" bir yaklaşımla *Devrimin Sesi*'nin ilk sayısında yer alan yazısında;

"Yıllardan beri Türk ulusu hain padişahların idaresi altında inledi. O padişahlar ki yalnız korkuyorlardı, yalnız istipdat yapıyorlardı. Türk ulusu yıllarca padişahın idaresine para verdi, asker verdi, yine yaranamadı. Elgün memlekette biraz adalet dedi göremedi, aşayış dedi bulamadı, onlardan yalnız istipdat, yalnız fenalık, yalnız hakaret gördü.

Bu sebepten Türk ulusu Osman oğullarını devirmek ve idareyi düzeltmek için bir çok defa ihtilâller yaptı. Fakat başta bulunanların siyasal bir eseri başarabilecek bir kuvvet ve kudrette olamamaları [nedeniyle] hepsinde saray kazanmıştı, ulus yenilmişti.

Ne Mustafa Reşit Paşa'nın tanzimatı, ne

¹Dergi hakkında kısa bilgi için bkz: Nurettin Güz; *Tek Parti İdeolojisinin Yayın Organları Halkevleri Dergileri*, Bilge Yapım yay., Ankara-1995, ss: 83-85. *Devrimin Sesi*'nin tam bir koleksiyonu Ankara Milli Kütüphane'de [1936] SB 553 kayıt numarası ile bulunmaktadır.

Mithat Paşa'nın meşrutiyeti padişahların elinden kurtulamadı. En son da yurttaki millî hakimiyet fikirlerini öldürmek için hain Vahdettin ulusla savaşa girişti. Ecebî kuvvetlerine dayanan bu padişah Türk ulusundaki bu hareketi boğacağını ümit ediyordu.

Artık her işiden Türk kulağı, her gören Türk gözü, her düşünen Türk kafası onun düşmanıydı. Fakat bu son hâdise diğerlerinin hiç birisine benzemiyordu. Çünkü ulus medreselerin telkinlerine esir ve bağlı kalmış bir ulus değildi.

Çünkü; ulusun kafasında "egemenlik ulusundur" fikri, kalbinde "Türkiye paylaşılmaz" duygusu, tarihinde de "Türk istiklâlsiz yaşayamaz" düsturu vardı. Ulusal hareketin başında da tarihin hiç bir kurtarıcısına benzemiyen, yepyeni, orijinal bir kurtarıcı, bir "Atatürk" vardı. Yurt ve ulus kurtuldu. Büyük kurtarıcı yüz yılların işini bir iki yılda yaptı. Artık kurtaran, kurtarmakla kalmadı, kurtulan ulusu yükseltti daha da yükseltecek! Nasıl Türk ulusu için acunda esir olmak ve yıkılmak yoksa, yapılan Türk devrimi için de durmak yoktur. Bu yüksek Türk devrimini bütün yetişen nesle anlatmak ve duyurmak ödevi okulların ise, yetişmiş yurtdaşlarımıza da ülkümüzü anlatmak, kültürlerini yükseltmek ödevi de Halk-evleri'nin en büyük bir övevidir. Halkevleri 1932'de açılmıştır. Bilecik Halkevi de 1932 de

açılmıştır. 23 Şubat bu en yüksek ülküler uğrunda çalışan halkevlerinin açılışının yıldönümüdür. Bu sevinçli ve kıymetli günde çıkmıya başlayan dergimiz, bu ülkü uğrunda çalışmayı en büyük bir ödev biliyor'satırları ile açıklamaktadır.

2. BİÇİMSEL ÖZELLİKLER

İlk üç sayısında "ayda bir çıkar sosyal, kültürel ve siyasal dergidir", diğer sayılarında "Bilecik Halkevi'nin dergisidir" ibaresi ile yayınlanan *Devrimin Sesi*'nin ilk sayısı, 23 Şubat 1936 tarihinde yayınlanmıştır. Dergi, Temmuz/1936 tarihinde yayınlanan 6. sayısı ile yayın hayatını tamamlamıştır.

20x28 ebadındaki derginin ilk sayısı 12, diğer sayıları 16 sayfadır. Derginin hiç bir sayısında sahibi ve mesul müdürü ile ilgili bilgi olmayıp, 4-6 sayılarda Bilecik Halkevi Basımevi'nde basıldığını gösteren bir kayıt bulunmaktadır. Derginin fiyatı hakkında da her hangi bir bilgi bulunmamaktadır.

3. YAZARLAR

Devrimin Sesi'nin yazı kadrosunu, genellikle Bilecik'in çeşitli okullarında görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır. Bu yazarlar arasında, Ali Murtaza, Hüsamettin Şemsi Ege, M. Tevfik Gerçek, Necmi Güney, Mülkiye'den yeni mezun olmuş Cumhuriyet döneminin önde gelen idarecilerinden Bilecik'li Niyazi Akı² göze çarpmaktadır. Ancak hemen belirtilmesi gerekir ki, derginin yazı yükünün çok önemli bir bölümünü bir kaç öğretmen tarafından üstlenilmiş, yöre

² Niyazi Akı hakkında kısa bilgi için bkz: Mücellidoğlu Ali Çankaya; *Mülkiye Tarihi ve Mülkiyeliler/Son Asır Türk Tarihinin Önemli Olayları ile Birlikte*, Mars Matbaası, c: V, Ankara/1968-1969, s: 2096.

SAYI 4 HAZİRAN 1936 CİLT 1

DEVİRİMİN SESİ

BİLECİK HALKEVİ DERGİSİ

İÇİNDEKİLER	
Mücellidoğlu Ali Çankaya	Recep Peker 1
Türk ve Müslümanlar	Niyazi Akı 2
Devrimin Sesi	Murtaza 3
Devrimin Sesi	Ali Murtaza 4
Devrimin Sesi	Hüsamettin Şemsi 5
Devrimin Sesi	M. T. Gerçek 6
Devrimin Sesi	Niyazi Akı 7
Devrimin Sesi	Bilecik 8
Devrimin Sesi	Bilecik 9
Devrimin Sesi	Bilecik 10
Devrimin Sesi	Bilecik 11
Devrimin Sesi	Bilecik 12
Devrimin Sesi	Bilecik 13
Devrimin Sesi	Bilecik 14
Devrimin Sesi	Bilecik 15
Devrimin Sesi	Bilecik 16

AYDA BİR ÇIKAR

aydınlarının dergiye yazı katkısı sağlanamamıştır. Yazı sıkıntısı nedeniyle özellikle son sayılarda Recep Peker'in "İnkılâp Dersleri"nden aktarmalar yapılmıştır.

4. KISA BİR DEĞERLENDİRME

1930'lu yılların ortasında yayınlanan *Devrimin Sesi* kısa yayın hayatına rağmen, çok başarılı olmasa da küçük bir Anadolu kentinde, taşrada öncü olma misyonunu üstlenmiş bir yayın organıdır. Diğer birçok halkevi dergisi gibi, bir avuç Kemalist aydının "ütopik" sayılabilecek eylemiyle yayınlanan dergi, kanımızca "aydın misyonu" çerçevesinde bir görevi yerine getirmiş, ancak bugün için bir anlamda "arkeolojik" olmaktan öteye de gidememiştir. Zaten çok sayıdaki "cumhuriyet aydını"nın eylemleri de farklı mıdır? ki. "Farklı olması beklenebilir miydi"

sorusunun cevabı ise irdelenmesi gereken bir başka konudur. Ama, 1930'lar Bilecik'inde "Ankara'dır Kabemiz" demenin yürekliliğini/inancını göstereceklerin sayısı bugün ne kadardır? Üzerinde düşünülmesi gerekir.

5.DEVRİMİN SESİ BİBLİYOGRAFYASI

- [Akı?], Niyazi; "Buğday Meselesi", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 3, Nisan/1936, ss: 1,9.
- Akı, Niyazi; "Şehirlerde Su Meselesi", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 4, Mayıs/1936, ss: 4-5.
- Ali Murtaza; "Devrimin Sesi Neye Çıkıyor", **Devrimin Sesi**, c: I, No.1, 23.Şubat.1936, ss: 1-2.
- Ali Murtaza; "Zamanımızda Tarih Anlayışının İlerleyişi", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 1, 23.Şubat.1936, s: 6, No: 2, Mart/1936, s: 2.
- Ali Murtaza; "Geçim Şekilleri", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 1, 23.Şubat.1936, s: 7, No: 2, Mart/1936, s: 3.
- Ali Murtaza; "Mondros'tan Lozan'a Kadar", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 1, 23.Şubat.1936, ss: 10-11.
- Ali Murtaza; "Geçen Günlerin Hikayesi", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 1, 23.Şubat.1936, s: 11, No: 2, Mart/1936, s: 4, c: I, No: 3, Nisan/1936, s: 14, c: I, No: 4, Mayıs/1936, s: 5 [deneme].
- Ali Murtaza; "Her Şey Onun İçin, Her Ödev Yurt İçin", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 2, Mart/1936, s: 1.
- Ali Murtaza; "Namık Kemal/Hayati ve Eserleri", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 3, Nisan/1936, s: 3, c: I, No: 4, Mayıs/1936, ss: 9-10.
- "Bilecik Halkevi'nin 1936 Yılı İlk Altı Aylık Çalışması", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 5, Haziran/1936, ss: 11-15.
- Bingöl, Alâ; "Okuma Zevk ve İhtiyadı", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 1, 23.Şubat.1936,

ss: 2-3.

- Boudelaire, Ch.; "Nisyan", (çev: Necmi Güney), **Devrimin Sesi**, c: I, No: 1, 23.Şubat.1936, s: 9 [şiir].
- Ceylan, Abdülkadir; "Halkevinde Köy Sesi", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 2, Mart/1936, ss: 112-16 [şiir].
- Çakmak, İbrahim Tarık; "Ateş Yakan Çobanlar", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 2, Mart/1936, s: 4, [şiir].
- Çakmak, İbrahim Tarık; "Torooslara Doğru", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 2, Mart/1936, s: 5, c: I, No: 5, Haziran/1936, s: 5, c: I, No: 6, Temmuz/1936, s: 5 [seyahat notları].
- Çakmak, İbrahim Tarık; "Sakarya", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 5, Haziran/1936, s: 4 [şiir].
- [Ege], Hüsamettin Şemsi; "Ne Olur", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 1, 23.Şubat.1936, s: 3 [şiir].
- [Ege], H[üsamettin] Ş[emsi]; "Frederic Chopin/1810-1849", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 1, 23.Şubat.1936, s: 9.
- [Ege], [Hüsamettin] [Şemsi]; "Robert Schumann", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 2, Mart/1936, s: 7.
- [Ege], Hüsamettin Şemsi; "Ankara'dır Kabemiz", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 2, Mart/1936, s: 2 [şiir].
- [Ege], Hüsamettin Şemsi; "Fatma'nın Türküsü", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 3, Nisan/1936, s: 9[şiir].
- [Ege], H[üsamettin] Ş[emsi]; "Bak Bir Kerre", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 3, Nisan/1936, s: 14 [şiir].
- [Ege], Hüsamettin Şemsi; "Kurtuluş", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 3, Nisan/1936, s: 16, c: I, No: 4, Mayıs/1936, s: 15, c: I, No: 5, Haziran/1936, s: 10, c: I, No: 6, Temmuz/1936, ss: 15-16 [piyes].
- [Ege], Hüsamettin Şemsi; "Mozart", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 4, Mayıs/1936, s: 6.
- [Ege], Hüsamettin Şemsi; "Güneş Tutulmadan

- No: 6, Temmuz/1936, ss: 1-2 [No: 5 ve No: 6'daki yazılar "İnkılâp Dersleri" başlığını taşımaktadır].
- Peker, Recep; "Uluslaşma-Devletleşme", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 6, Temmuz/1936, ss: 10-14.
- Şaka; "Bir Yazı Denemesi", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 2, Mart/1936, s: 16 [şiir].
- Şaka; "Sazlar Arasında", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 3, Nisan/1936, ss: 4-5 [öykü].
- Şaka; "Bana Bak", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 4, Mayıs/1936, s: 8 [şiir].
- Şahintar, Süleyman; "Ne Yapsam", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 4, Mayıs/1936, s: 11 [şiir].
- Şahintar, Süleyman; "Beklemek", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 4, Mayıs/1936, s: 12 [şiir].
- "Üçüncü Türk Dili Kurultayı Çalışma Programı", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 6, Temmuz/1936, s: 3.
- Yolcu; "Şarkıcı Kız", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 1, 23.Şubat.1936, s: 4 [deneme].
- Yolcu; "Seni Sana Tanıtacağım", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 1, 23.Şubat.1936, s: 8 [deneme].
- Yolcu; "Adsız", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 2, Mart/1936, s: 3 [şiir].
- Yolcu; "Bilmem ki Ne Desem", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 3, Nisan/1936, s: 15 [deneme].
- Yolcu; "Ben de Şaştım", **Devrimin Sesi**, c: I, No: 4, Mayıs/1936, s: 8 [deneme].